

MAANDBLAD VAN DE NEDERL. VEREENIGING VAN VETPIANTENVERZAMELAARS
OPGERICHT 16 JUNI 1919 - GOEDGEKEURD BIJ KONINKL. BESLUIT VAN 15 SEPT. 1927

Stukken voor de Redactie
te zenden vóór den 15en
der maand aan:

G. D. DUURSMA,
Achter de Hoven 11 bis,
LEEWARDEN.

Redactie:

G. D. DUURSMA.
J. M. VAN DEN HOUTEN.

Girorekening

No. 133550 - HEESCH bij Oss.

Alle correspondentie te
richten a.h. voorl. Secretariaat

Adres:

Mej. J. J. E. v. d. THOORN,
Amalia van Solmsstraat 80,
DEN HAAG.

Hoofdbestuur: CHR. DE RINGH, *Voorzitter*, Hilversum, van Ostadelaan 23;
P. C. VAN ROMUNDE, *Penningmeester*, Heesch bij Oss; G. D. DUURSMA,
Leeuwarden, Achter de Hoven 11 bis; J. M. VAN DEN HOUTEN, Rotterdam,
Mathenesserlaan 36.

Het is niet voor niets dat wij deze eere-plaats inruimen voor onze
Secretaresse Mejjuffrouw M. C. Karsten.

Reeds langen tijd is het een hartewensch van onze Secretaresse

om een werkring te bemachtigen, die haar voldoening zou schenken en die tevens loonend zou zijn, hetgeen niets buitengewoons is.

Als Secretaresse onzer Vereeniging had zij de voldoening, het w eede moest echter achterwege blijven.

Op 22 dezer bereikte ons het bericht, dat zij ingaande 1 Juli a.s. moest bedanken als Secretaresse onzer Vereeniging, in verband met haar benoeming tot Redactrice bij de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij voor Tuinbouw- en Plantkunde. Van ganscher harte w enschen wij haar geluk met deze welverdiende benoeming.

In de d.d. 28 Mei 1927 gehouden Algemeene Vergadering werd zij in ons Bestuur geïnstalleerd, en heeft zij vanaf dien datum de functie van Secretaresse waargenomen.

Veel dank zijn wij haar verschuldigd voor het vele werk wat zij gedurende de afgelopen 7 jaren voor onze Vereeniging belangloos heeft verricht. Waren de werkzaamheden bij de aanvaarding van haar functie niet zoo omvangrijk, door den gestadigen groei van het ledental, breidden zich ook deze werkzaamheden uit, doch nimmer heeft zij zich daarover beklaagd.

Met de meeste accuratesse en toewijding heeft zij steeds de Vereenigingsaangelegenheden behandeld, waarnaast zij nog gelegenheid vond waardevolle bijdragen voor ons maandblad te leveren.

Wij hopen dan ook, dat zij van haar nieuwe functie de voldoening moge smaken die zij ervan verwacht en wij twijfelen er niet aan, of zij zal zich in haar nieuwe functie weten in te werken tot volle tevredenheid van haar nieuwe Bestuur.

Met leede oogen zien wij haar vertrekken, maar wij nemen niet voor goed afscheid van haar, daar wij ervan overtuigd zijn, dat ze haar troetelkind „Succulenta” niet in den steek zal laten, maar ons zoo nu en dan zal verrassen met bijdragen voor ons blad.

Dat het haar goed moge gaan, is **onze** welgemeende wensch.

HET BESTUUR.

DE DERDE NATIONALE CACTUS-TENTOONSTELLING
 's-GRAVENHAGE. 15-16-17 JUNI 1934.

Het 15-jarig bestaan onzer Vereeniging had waarlijk niet op waardiger wijze herdacht kunnen worden dan door de Tentoonstelling, die van 15 t m. 17 Juni j.l. door Kring Den Haag, de oudste onzer afdeelingen, in Pulchri Studio werd gehouden. Deze tentoonstelling, die 15 Juni des ochtends te 10½ uur door den afdeeliningsvoorzitter, den Heer B o m m e l j é, werd geopend, legde wel een sprekende getuigenis af van hetgeen door den gewonen liefhebber — dikwijls met slechts gebrekkige hulpmiddelen — op het gebied der vetplantencultuur valt te bereiken. Men vertelde ons, dat een bezoekerster maar niet wilde gelooven, dat het grootste gedeelte der tentoongestelde planten werkelijk door liefhebbers was gekweekt. We hoeven hier wel niet veel aan toe te voegen!

In een keurige herdenkingsrede, die aan de opening vooraf ging, gaf de Heer B o m m e l j é in het kort de geschiedenis der N.V.v.V. „Succulenta“ weer en wijdde hij nog eenige woorden aan wijlen den Heer E d. B e c h t. aan wien Kring en Vereeniging zooveel te danken hebben.

De tentoonstelling was bijzonder uitgebreid, het aantal inzendingen bedroeg in totaal niet minder dan 30. waaronder 6 van handelaren. Het is dan ook niet mogelijk in het verslag, dat we zoo aanstonds zullen laten volgen, alle inzendingen te behandelen, we moeten ons bepalen tot een enkele greep uit het vele, dat hier te zien en te bewonderen viel.

De groote lichte zaal van Pulchri bood een fleurigen aanblik, niet alleen door het ingezonden plantenmateriaal, dat tal van bloeiende gewassen omvatte, doch ook door de schilderijen en aquarellen met voorstellingen van Cactussen en succulenten, waarmede de wanden waren behangen.

Tegenover den ingang was de collectieve inzending van Kring Den Haag opgesteld, een zeer decoratieve groep, bestaande uit twee afdeelingen, „Afrika“ en „Amerika“. De Zuid-Afrikaansche plantengroep werd beheerscht door een prachtig exemplaar van den „spekboom“ der Afrikaners, *Portulacaria afra*, een stevige gedrongen plant met dikke succulente stam en vleezige, glimmendgroene bladeren. Hier omheen waren verscheidene mooie *Gasteria's* gegroepeerd, sommigen getooid met rood-met-groene huikvormig gezwollen bloempjes, sierlijk afhangend van lange, stevige stengels. Op den voorgrond een paar aardige vensterplantjes, t.w. *Fenestraria rhopalophylla*, een tot de „Mesems“ behoorend gewas, waarvan de knotsvormige blaadjes aan den top van een driehoekig venstertje voorzien zijn, en *Haworthia retusa*, waarbij de afgeknotte toppen der in een rozet geplaatste bladeren ock een lichtdoorlatende celstructuur toonen. Noemen we, alvorens van Afrika af te stappen, nog even *Aconium tabulaeforme*, beter bekend onder den ouderen

Overzicht der zaal.

naam *Sempervivum tab.*, een huislooksoort van de Canarische eilanden, die bladrozetten vormt plat als een tafelblad!

In „Amerika” waren het in de eerste plaats eenige bloeiende Cactaceae, die de aandacht vroegen, zooals een slanke *Phyllo* met roomwitte bloemen. *P. superbissimus*, en de in liefhebberskringen overbekende *Echinocactus minusculeus*, met lieve vuurroode bloempjes, en *E. microspermus*, met botergele bloemen middenuit de kruin. Een waar showstuk was het zware veelkoppige exemplaar (een echte polsterplant!) van *Mammillaria pusilla*; tusschen de korte borstelige haren (eigenlijk doorns) prijkten tal van kleine gele bloempjes en roode vruchtjes. Verder viel hier o.a. een flink uit de kluiten gewassen exemplaar van *Opuntia microdasys* te bewonderen. Alvorens van deze groep, die met den 2den prijs werd bekroond, af te stappen, willen we nog even de zoo opmerkelijk gekleurde *Graptopetalum amethystinum* memoreeren. Deze tot de Crassulaceae behoorende plant is gekenmerkt door dikke stompe, blauwig berijpte bladeren, waarover een roodachtige gloed ligt.

De inzending van Mej. v a n d e n T h o o r n, die hierop volgde, nam eveneens een middengedeelte van de zaal in. We troffen hier een groote verscheidenheid Cactussen en andere vetplanten aan. o.a. *Necomammillaria Hahniana*, met lange witte haren, waarvan een deel het plantenlichaam als een stralenkrans omgeeft, *Ariocarpus fissuratus*, een vreemdsoortig gewas, bestaande uit in een rozet geplaatste knobbels, die ook wel wat van schubben hebben, de giftige *Lophophora Williamsii*, de „duivelswortel” der Indianen, *Astrophytum myriostigma*, de bekende „bisschopsmuts”, een paar *Echinopsis*-soorten met bloemknoppen. Noemen we van de andere succulenten *Cotyledon undulata*, een plant karakteristiek door haar allersierlijkst gegolfden bladrand, *Euphorbia meloformis*, een holvormige Wolfsmelk en evenals de voorgaande een bewoonster van het Z.-Afrikaansche succulentengebied, een *Pachyphytum* sp. met blauwig berijpte bladeren (een Mexicaansche Crassulacee), *Echeveria setosa*, getooid met oranje, geelgepunte bloempjes. Een groote pol van *Sedum brevifolium* liet niet na de aandacht der bezoekers te trekken door haar hoogst eigenaardige kleur; de dicht oopenstaande kleine dikke blaadjes zijn héél licht witachtiggroen en min of meer rose getint! De soort werd destijds door de inzendster uit N.-Afrika meegebracht. Een monstrueuse *Stapelia* is iets, wat we niet elken dag te zien krijgen. De inzending van Mej. v. d. T h o o r n bevatte een cristate *Stapelia variegata*: de stammetjes waren dusdanig verbreed en vergroeid, dat de normale habitus er vrijwel niet uit te herkennen was! Mej. v. d. T h o o r n mocht haar inzending met een 3den prijs bekroond zien.

Aansluitend aan deze groep was de inzending van den Haagschen voorzitter, den Heer B o m m e l j é, opgesteld. In het bijzonder vielen hier eenige fraaie *Aloë's* en *Gasteria's* te noteeren, o.a. *Gasteria disticha*, met tongvormige bladeren, *Aloë aristata*, een bekende soort, gekenmerkt door haar smalle, in een haarvormige punt

uitlopende blaadjes. Deze laatste was in bloei, evenals een zelf gewonnen kruising tusschen *Aloë aristata* en *Gasteria obtusifolia*. De oranjerode, groen gepunte bloempjes, waarmede dit kruisingsproduct zich had getooid, misten de buikige opzwellings, die de echte *Gasteria*-bloem kenmerkt. Robuste, zuilvormige *Euphorbia*'s, die door den beginneling makkelijk voor zuilcerei aangezien worden, waren hier ook uitgestald, voorts een mooie plant van *Pachyphytum bracteosum*, een plant uit Mexico met grijs bepoederde, iets rood getinte bladeren. Voor een kleurtje zorgden een struikvormige *Mesembryanthemum* met glanzende paarsche bloemen en *Oliveranthus elegans*, een struikje, prijkend met helder scharlakenroode bloempjes. Speciale vermelding verdient verder een jong, uit zaad opgekweekt exemplaar van den „Olifantspoot“, *Testudinaria elephantipes*, een in Z.-Afrika thuishoorend gewas uit de familie der Dioscoreaceae. De jonge plant bestond uit eenige rankende stengels mtt kleine hartvormige blaadjes, ontsproten uit een nog weinig ontwikkelde kurkachtigen voet. Dit is wel geen succulent, maar de Heer B o m m e l j é heeft toch goed gedaan deze interessante plant eveneens aan den volke te vertoonen.

Thans komen we aan de groote inzending van den Heer P. L a l l e m a n t e Honselersdijk, welke tegen een der zijwanden van de zaal was opgesteld. Hier viel speciaal op Cactusgebied zeer veel te zien en te bewonderen. Tegen een achtergrond van hooge *Cereus*-soorten en *Opuntia*'s (o.a. de bekende *Cereus peruvianus* en *Opuntia leucotricha*, de laatste met grauwwit behaarden stam) waren tal van kleine laaggroeiende en bolvormige Cactaceae uitgeplant. We bemerkten hier onder meer het zoogenaamde „negerhandje“, *Opuntia clavarioides*, bloeiende exemplaar van *Astrophytum myriostigma*, verder de veelal als hangplant gebruikte *Cereus flagelliformis* (met dunne, buigzame takken), *Opuntia glomerata*, eigenaardig door de slappe, breede prrkamentachtige „doorns“ van een vuilwitte kleur. *Melocacti* ontbraken niet op hrt appèl en evenmin de beroemde grijsaard, *Cephalocereus senilis*. En zoowaar was ook hier een jonge *Testudinaria* te aanschouwen, niet de echte „Olifantspoot“, maar *T. silvatica*, welke eveneens tot de Z.-Afr. flora behoort. Ze heeft veel grootere en afwijkend gevormde bladeren; de kurkachtige voet was bij dit exemplaar bijzonder plat en in driehoekige segmenten verdeeld. Aan deze inzending werd de 1ste prijs, bestaande uit de verguldzilveren medaille van de N. V. v. V. „Succulenta“ toegekend, een onderscheiding, die wel verdiend was, gezien de groote verscheidenheid der tentoongestelde planten.

Alleen de wijze van opstellen kon ons niet zeer bekoren, het geheel was te vlak, te saai naar onzen smaak.

De inzending van Mevr. B e c h t v. O m m e n, die zich hier vlakbij bevond, bevatte ook verscheidene preciosa op succulentengebied. Memoreeren we enkel de *Stapelia* sp., getooid met een groote donkerpurperen bloem, die natuurlijk al vliegenbezoek had, en een zeer fraaie *Echinocactus Grusonii*.

Inzending Mej. J. J. E. v. d. Thoorn.

De door de leden van Kring 't Westland samengestelde plantengroep nam ook heel wat ruimte in beslag. Hoe ongaarne ook, we moeten, willen we nog eenige aandacht wijden aan de zoogenaamde „bloeiende steenen“, die ook op deze tentoonstelling rijkelijk vertegenwoordigd waren, er van afzien om bij de diverse Westlandsche inzendingen nog even te blijven stilstaan. Volstaan we met de vermelding van een merkwaardig bloeiende plant, t.w. de tot de Stapeleae behorende *Diplocyatha ciliata*, ingezonden door de H.H. v a n t i e r S t u y s e n v a n d e r G a a g t e Poeldijk, en het kunstig geconstrueerde, des avonds electrisch verlichte „Succulenta“ huisje, hetwelk het middelpunt vormde van de plantengroep van den Heer H. v a n W e s t r i e n e n t e Voorburg, grenzend aan de Westlandsche groep

De bloem, waarmede de zooeven genoemde plant zich had gesierd, is vuilwit van kleur en aan den rand fijn gewimperd; in het midden een eigenaardige walvormige ring. Het vaderland van deze plant is, evenals tal van andere soorten dezer groep, Z.-Afrika.

„Bloeiende steenen“ en vensterplanten waren ingezonden door de H H N o t e b o o m en S w ü s t e, beiden te Den Haag. In afwijking van de manier waarop op de Natuurhistorische Tentoonstelling te Amsterdam de steenvormige *Mesems* waren geëtaaleerd (ze waren daar zóózeer door kiezels omgeven, dat ze vrijwel niet opvielen), waren ze hier in platte potten en wijde zaaitesten doodgewoon op tafels geplaatst. Al was deze wijze van opstellen minder natuurlijk. Zoo had dit tosh het voordeel, dat men hierdoor een goed overzicht had van alle aanwezige soorten en elke plant ten voeten uit te zien was!

De inzending van den Heer N o t e b o o m bevatte o.a. een aantal zeer fraaie *Lithops*-soorten, zooals *L. Eberlanzii*, *L. turbiniiformis* (een der eerst ontdekte mimicries, een zeer beroemde plant uit de *Mesem*-geschiedenis.) Voorts eenige vertegenwoordigers van het gen. *Conophytum*, o.a. *C. calculus*, een vrijwel kogelrond „steentje“, *C. Wiggettae*, een soort met fijn gestippelde corpuscula (de tot op een nauwe spleet of kleine mondopening vergroeide bladparen). Zeer eigenaardig vonden we ook *Psammophora Nissenii*, een *Mesembr.* met een heel kleverig bladoppervlak, waarop het woestijnzand zich makkelijk vasthecht, met het gevolg, dat de bladeren vrijwel onzichtbaar worden (een aardig voorbeeld van mimicry!). De Heer N o t e b o o m had nog een andere *Mesem* van een bijzonder vreemdsoortige gedaante ingezonden, t.w. *Dactyloopsis digitata*, die zooals de naam al zegt, op een vinger lijkt. De vinger had zich echter aan den top in tweeën vertakt, een typisch gezicht!

De Inzending van den Heer S w ü s t e was nog omvangrijker. Zijn collectie *Lithops*, zaailingen zoowel als volwassen planten, is waarlijk uniek. Noemen we hiervan *Lithops Mundtii*, met corpuscula, die aan hun bovenzijde van een bruine hoomvormig vertakte teekening zijn voorzien op een groenachtig fonds. Dan *Lithops bella*, die geelachtig bruin van kleur is met scherp afgebakende donkere

teekening, een zeer opmerkelijke soort! Een groote zaaitest stond vol *L. Lesliei*, een soort zeer variabel in kleur en teekening. Voor den Mesemvriend was ten wijde pan, volgeplant met de hoogst eigenaardige platte *Conophytum Wettsteinii*, werkelijk om jaloersch van te worden!

De betrekkelijk nieuwe *Pleiospilos Neli*, welks bladparen er uit zien als doormidden gebroken rolsteen, maakte eveneens deel uit van deze interessante inzending. Van *Fenestraria rhopalophylla* en *Frithia pulchra*, respectievelijk met knots- en staafvormige venstersbladeren, waren een paar flinke zoden ingezonden.

Door den Heer S w ü s t e worden hij zijn Mesemcultures proeven genomen met een geelachtige Limburgsche grondsoort, voor een deel bestaande uit leem. Van de door hem in Pulchri tentoongestelde planten waren verscheidene in die grondsoort uitgeplant. De planten en zaailingen zagen er kerngezond uit, schijnen er dus wel in te gedijen.

De beide *Mesembr.* inzenders werden door de Jury (de Heer C h r. d e R i n g h, Hilversum. en de H.H. H. G. d e S m i t e n T h. J a n s e n, beiden te 's-Gravenhage) afzonderlijk beoordeeld. De Heer N o t e h o o m verwierf een door Kring Den Haag beschikbaar gestelde beker, de Heer S w ü s t e de zilveren medaille, uitgelooft door de Cactusafabriek „Engil“ te Voorburg.

Van de schilderijen en aquarellen, die de wand sierden, verdienen speciale vermelding de schilderstukken van wijlen den Heer E d. B e c h t, eertijds lid van Kring Den Haag, en de origineele aquarellen van de H.H. R o l e n V o e r m a n, waarnaar de plaatjes voor Verkade's Album „Vetplanten“ destijds werden vervaardigd.

En hiermede willen wij onze bespreking van de 3de Nationale Cactus-Tentoonstelling besluiten. We laten verder de hierbij gereproduceerde photo's spreken! We brengen den Hagenaars gaarne onze hulde voor hun werkelijk keurige praestatie. Dat deze tentoonstelling ook ten schitterende propaganda was voor onze Vereeniging, bewijst de ongewoon lange lijst nieuwe leden achter in dit nummer.

Een bijzonder woord van dank aan de Haagsche dames, die zich tijdens de tentoonstelling zooveel moeite hebben gegeven om nieuwe leden te werven. is hier zeker op zijn plaats.

M. C. KARSTEN.

HET GESLACHT LITHOPS.

De Cultuur.

Het verspreidingsgebied in Z. Afrika omvat voornamelijk de districten Damaraland, Groot en Klein Namaqualand, Griqualand, West Transvaal, Karroo vanaf Laigusburg tot Willomore District. Ontstaan centrum, waarschijnlijk Zuid-West Afrika.

Importplanten kunnen we in ons klimaat het geheele jaar door ontvangen, daartegen bestaat niet het minste bezwaar. Zijn de planten met wortel en al uitgegraven, dan levert het voortkweken geen moeilijkheden op; vooral niet als aan de wortels de oorspronkelijke aarde, welke meestal een kleiformatie is, nog aanwezig is. Men zet ze, wanneer ze in het voorjaar- of zomerseizoen ontvangen worden, eenvoudig in hun definitief grondmengsel en behandelt ze als oude kultuurplanten.

Zijn de wortels vernield of beschadigd, dan worden deze wortels eerst verwijderd, en daarna de planten opgepot in fijn zand, dat steeds matig vochtig gehouden wordt, en op een warme plaats neergezet. Goed licht is altijd een vereischte. Zijn de planten geworteld, dan vermindert men de watertoevoer en behandelt ze verder als gewoon. Het overplanten kan in voorjaar en zomer altijd geschieden. Hoewel er dus geen bezwaar is, met het oog op verder voortkweken om op elk tijdstip van het jaar planten te ontvangen, is het van den anderen kant van veel belang, alleen importstukken te ontvangen, die in hun vaderland eerst volkomen zijn doorgerijpt, dus in het stadium van rust verkeeren. Daarmede rekening houdende, is de meest geschikte tijd Maart en April. Liever niet vroeger met het oog op vorstgevaar. Krijgen we meerhoofdige exemplaren, dan houden we die bij voorkeur intact. Wil men toch stekken dan doen we dat, nadat de planten zich eerst geheel hersteld hebben. Deze stekken snijdt men zoo dicht mogelijk bij de hechtplaats af, omdat we anders het vegetatiepunt, dat zeer laag ligt, zouden vernielen. De snijwond van deze stekken laten we een paar dagen drogen en dan worden ze in vochtig fijn zand opgepot. In najaar en winter stekken we nooit. Hoewel deze planten in hun vaderland omstreeks dien tijd in volle vegetatie zijn, het is daar dan immers zomer, zou het stekken hier in den winter maar kans op mislukking geven.

Het aantal *Lithops* soorten tot heden bekend, is + 50. Tot de eerste bloeiers behooren de alom bekende *Lithops pseudotruncatella* benevens *Lithops rugosa* en *Lithops alpina*. Deze vertoonen hun knoppen omstreeks 20 Juni.

De overige soorten bloeien later, meestal in de maanden September—November. Enkele, zooals *Lithops marmorata* en *Lithops Vallis Mariae*, beide 5 hoofdige exemplaren, hebben bij mij nog niet gebloeid. Ik denk, dat ze in hun vaderland late bloeiers zijn en dat in verband hiermede de lichtverhoudingen in onze streken dus te ongunstig worden. Een bloeihare *Lithops* is gemiddeld 5 jaar oud,

ofschoon ik een paar soorten heb (*Lithops Herrei*, *Lithops floris albis*, *Lithops Kiubisensis*) die reeds in het derde jaar bloeiden. In verschillende hoeken op Succulentengebied van het vasteland staat aangegeven, dat *Lithops pseudotruncatella* pas bloeibaar is, wanneer de spleet geheel doorloopt. Dat is een dwaling. Ook hij niet doorlopende spleet, dus in het jeugd stadium, bloeien deze planten.

Ofschoon alle *Lithops*soorten eenzelfde behandeling vereischen, is de eene toch sterker dan de andere.

Over het algemeen kan men zeggen, dat de lichtgekleurde soorten gevoeliger zijn dan de donkere, ofschoon hierop enkele uitzonderingen zijn. *Lithops Eberlanzii* en *Lithops Fransiscii* zijn nogal lastig. *Lithops bella* en *Lithops Lesliei* zijn bijv. sterke planten, die in den zomer graag wat water hebben. De tijd van water geven regelen we als volgt: Bij *Lithops* moeten de oude bladparen geheel door de nieuwe bladparen opgeteerd worden, d.w.z. de jonge bladparen

Lithops turbiniformis N. E. Br.

Natuuroopname bij Zandvlei.

Foto Dr. Pole Evans.

groeien op kosten van de oude, totdat deze tot dunne huidjes ingeschrompeld zijn. Dan goed water geven. Niet eerder, omdat voor dien tijd de zuigwortels ontbreken, en de plant dus geen water opnemen kan. Het is onnatuurlijk wanneer een *Lithops* meer dan 2 nieuwgegroeide bladeren heeft. Hier in Europa wordt meestal aan

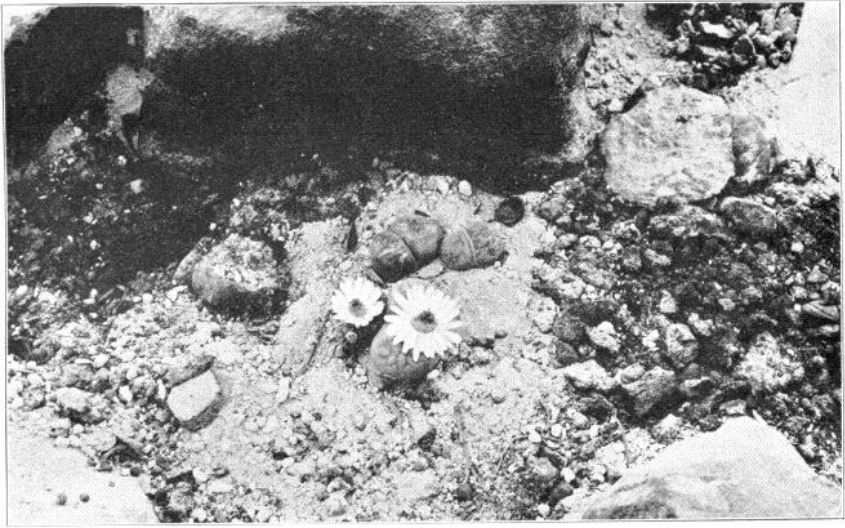
dat euvel te weinig aandacht geschonken. Men behoeft niet bang te zijn, dat een Lithops bij deze behandeling verdrogen of afsterven zal. In Z. Afrika waar het zonlicht veel meer intensief is dan bij ons, en waar in den drogen tijd, die gewoonlijk 8 maanden duurt (soms wel 20 maanden), geen druppel regen valt, groeien deze planten zeer goed. Deze droge behandeling moeten we ook bij ons toepassen om ontaarding tegen te gaan. Gedurende den groeitijd in den zomer zooveel mogelijk zonlicht, dan behoeven we niet zoo spaarzaam met water te zijn. Het water moet gemakkelijk door de narde heendringen en mag niet in de pot blijven staan. Vanaf 16 October tot 1 Maart zetten we de planten koel en *droog*, dus zonder een druppel water. In dien tijd is koude en frissche lucht hun gezondheid. De epidermis of opperhuid is in onze vochtige luchtstrekken weeker dan in hun vaderland. Daar groeien ze verborgen in den grond en wordt alleen het bovenzvlak van het bladpaar zichtbaar. Dat dient om uitdampen tegen te gaan. Hier zetten we de planten niet verder dan tot aan den wortelhals in den grond. Daar in de natuur blijven de oude bladhuidjes op de plant zitten en beschermen zoodoende eveneens tegen uitdroging.

Hier halen we de oude bladhuidjes, *wanneer ze geheel verschrompeld zijn*, van de plant af, want hier geven ze door hun vochtzuiging uit de lucht aanleiding tot rottende plekken op de nieuwe bladparen. In hun vaderland hindert het niet als een regenbui over de planten heenstrijkt, hier zorgen we, dat de plantlichamen niet nat kunnen worden en vooral, dat er geen water in de spleet blijft staan. En ook vooral is de wortelhals de meest gevoelige plaats bij deze planten. Men kan in den zomer deze planten buiten zetten, bijv. onder een glazen dak, de huid wordt dan sterker, maar de bloei wordt vertraagd of komt in het geheel niet. De beste plaats is in de kas, niet vlak tegen horizontaal of schuin glas, want ook een Lithops kan verbranden, overigens zooveel mogelijk zon en frissche lucht. Vlak voor een raam met veel zon in de kamer krijgt men de planten ook in bloei!

Vooraf bij jonge zaailingen van 1 en 2 jaar oud, ook bij sommige oudere soorten, treedt aan de wortelhals gemakkelijk een rotziekte op. De aard van deze ziekte, een vermoedelijke infectie van de ademhalingsorganen, is nog niet bekend. Dus ook niet het afweermiddel. Maar toch bereik ik in de laatste jaren betere resultaten. Het doorsneegrondmengsel dat men gebruikt is $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{3}$ grof zand, rest voedzame bladaarde met wat leem en oude puinkalk. Voor oude

puinkalk kan men ook gebruiken kalkmengsel of krijt, of geklopt marmer.

Dit laatste is een der tamelijke zuivere vormen van koolzure kalk (Ca CO_3). Daarbij kunnen we voegen een weinig kunstmest, bij voorkeur niet stikstofhoudend. Overigens kan men ook de kunstmesttoevoeging achterwege laten, als het grondmengsel zelf al voedzaam is. Kalktoevoeging is altijd noodig, niet overdadig, de

Lithops Karasmontana Dtr. et Schw.

(Natuuroopname.)

Photo Dr. Pole Evans.

grond moet niet wit worden. Kalk voorkomt het zuur worden van don grond. kalkgebrek kan vergiftigingsverschijnselen te voorschijn roepen. *Lithops pseudotruncatella* en *Lithops bella* groeien in hun vaderland heide op niet kalkhoudenden grond, hebben geen zout-smaak en worden daar door de kinderen gegeten. Ook de andere *Lithops*soorten zijn eetbaar.

Nadat ik langen tijd te kampen had met verlies van *Lithops* zaailingen als gevolg van bovengenoemde rotziekte, ging ik ertoe over de planten over te brengen in de roode klei. Dus niet de grijze zee-klei. Men kan elke soort van roode klei gebruiken. Men onderzoekt deze klei op kalk door er enkele druppels zoutzuur op te laten vallen. Heeft er ophruising plaats, dan is kalk aanwezig. Anders

moet kalk toegevoegd worden. Verder voegen we er hij $\frac{1}{2}$ à 1 ; grof zand en naar verkiezing al of niet kunstmest.

Het water geven vinden de meeste van mijn Succulenten kennissen een groot bezwaar, omdat vochtige klei na opdroging van de oppervlakte scheurt. Dit bezwaar is gemakkelijk te ondervangen: wanneer men op eenigen afstand van het plantlichaam gaten in de klei prikt en in die gaten het benoedigde water giet. Van oppervlaktescheuren behoeft dan geen sprake te zijn en de plantlichamen blijven droog. De resultaten zijn verbluffend. Geen rotziekte meer: de plantlichamen worden veel steviger en de bloeibaarheid wordt beduidend verhoogd. Het gieten behoeft niet zoo veelvuldig te geschieden, omdat klei langer vochtig blijft dan bladaarde.

Sommige Lithopssoorten kunnen in den loop der jaren flinke zoden vormen. Als voorbeeld noem ik *L. Francicii*, *L. Vallis Mariae*, *L. olivacea* enz. Anderen, zooals bijv. *L. alpina* vormen als regel niet meer dan twee hoofdjes. De normale vermeerdering geschiedt door splitsing, d.w.z. dat uit een oud bladpaar twee nieuwe bladparen komen. Toch heeft in meerdere gevallen ook spruitvorming aan de basis plaats, als voorbeelden noem ik *L. Füllerii* en *L. Herrei*. In het laatste geval kan men zeggen dat de vegetatieve vermeerdering bij eenzelfde plant op twee wijzen kan geschieden.

Alle Lithops geven uit één bladpaar één bloem, een uitzondering hierop maakt, voor zoover tot heden bekend, *Lithops Karasmontana*.

Tot slot zij medegedeeld dat van het geslacht *Lithops* alleen gele en witte bloemen bekend zijn.

F. SWUSTE.

LIITVOER VERBOD VAN ZUID-AFRIKAANSCHES SUCCULENTEN.

Met ingang van 1 April 1934 is de uitvoer van, zoowel als de handel in verschillende succulentensoorten in de Zuid-Afrikaansche staten verboden. Met name worden genoemd: *Argyroderma*-, *Dinteranthus*-, *Gibbaeum*-, *Lapidaria*-, *Lithops*- en *Rimaria*-soorten, verscheidene species behoorende tot de geslachten *Cheiridopsis*, *Didymaotus*, *Imitaria*, *Muiria*, *Pleiospilos* en *Argeta*; verder *Aloe variegata*, *Haworthia Maughanii*, *Haw. truncata*, *Euphorbia fasciculata*, *E. horrida*, *E. mcloformis* en *E. ohesa*.

Wij juichen dezen maatregel toe, daar anders de oorspronkelijke

groeiplaatsen spoedig van deze zeldzaamheden beroofd zullen zijn. Het zou gewenscht zijn, wanneer onze Nederl. Regeering eenzelden maatregel trof ten opzichte der Melocactussen op onze West-Indische eilanden.

G. D. D

INVOERVERGUNNING VOOR SUCCULENTEN NAAR NEDERLAND.

De heer B a c k e b e r g schrijft ons:

Gezien de Crisismaatregelen omtrent de contingentteering van de invoer van Cactussen en Vetplanten is ieder die uit het buitenland deze planten bestellen wil, onverschillig, of het een monster zonder waarde is van één plant. of wanneer het voor een grooter postpakket is; verplicht een toewijzing voor invoervergunning aan te vragen bij het Crisis In- en Uitvoerbureau, Laan van Meerdervoort 84, Den Haag. *Deze toewijzing is gratis.*

Er moet bij vermeld worden. de waarde en het geschatte gewicht der planten en de naam der Firma, waar de planten besteld worden met volledig adres. Binnen 8 dagen na ontvangst moet deze toewijzing met 25 cent per toewijzing (minimumbedrag) bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken ter plaatse (of in de Provinciehoofdstad) ingewisseld worden voor een definitieve invoervergunning. die een maand geldig is. Deze invoervergunning moet aan de buitenlandsche handelaar gezonden worden, die ze bij het te verzenden pakket doet en zoo wordt op het Hollandsche Grenskantoor de zending planten ingeklaard en de aantekeningen door de douane op de invoervergunning gemaakt.

HET LEEKENHOEKJE.

Correspondentie, op deze rubriek betrekking hebbende, te zenden aan: van Ostadelaan 23, Hilversum.

Ideaal weer voor onze planten. Het is niet te beschrijven. hoe wij in stilte kunnen genieten van dit bloemenpracht. wij zouden geneigd zijn iederen voorbijganger deelgenoot te laten worden van ons genieten. Wij komen zoo nu en dan voor verrassingen, maar ook voor teleurstellingen te staan. Met leede ooggen staren wij naar een plant. die maar niet opschiet. Laten wij er niet te lang naar kijken

maar ingrijpen. Een plant, die nu nog niet aan den groei is, slaan wij uit den pot en inspecteeren haar van kop tot wortel. Een onaangename duffe lucht komt U tegen, welnu geef zoo'n plant versche aarde en het leed is misschien geleden. De oude aarde stellen wij aan de buitenlucht bloot om haar later weder te kunnen gebruiken. Aarde, die een grijsblauwe tint heeft, moet U weggooien, deze grond is voor verdere cultuur ongeschikt.

Bij hoogsucculente Mesems komt het voor, dat sommige deelen zacht worden, dit is een gewoon verschijnsel. Om nu te voorkomen, dat dergelijke deelen de plant aantasten, waardoor rotting ontstaat, worden zij verwijderd. Is het warm weer, dan verschrompelen deze deelen spoedig genoeg, maar komen er een paar minder warme of regendagen, dan gaat dit opdrogen te langzaam.

Gele, later doorschijnende en waterige takken van Phyllo's en rankende Cereussen worden verwijderd. Dit verschijnsel, doet zich voor bij planten, die in slechten of onvruchtbaren grond staan. Deze planten moeten dan ook tegelijk verpot worden.

De Heer C. J. Philippo te Haarlem heeft zeer veel last van mieren. Na aanwending van diverse middelen, bleef hij onvoldaan totdat het middel „Fricab“ hem uitkomst bracht. Bij aanwending van dit middel, werd hij van de plaag verlost, maar wij kunnen ons zijn vroolijk aanschijn voorstellen, toen hij tot de ontdekking kwam dat met de mieren ook de pissebedden of keldermotten verdwenen waren. Wij hebben dan ook gemeend, goed te doen met het vermelden van deze resultaten en om te voorkomen dat gen. Heer een uitgebreide correspondentie zou krijgen, laten wij den naam van den leverancier volgen:

C. G. van Tubergen, Koninginneweg 86 te Haarlem.

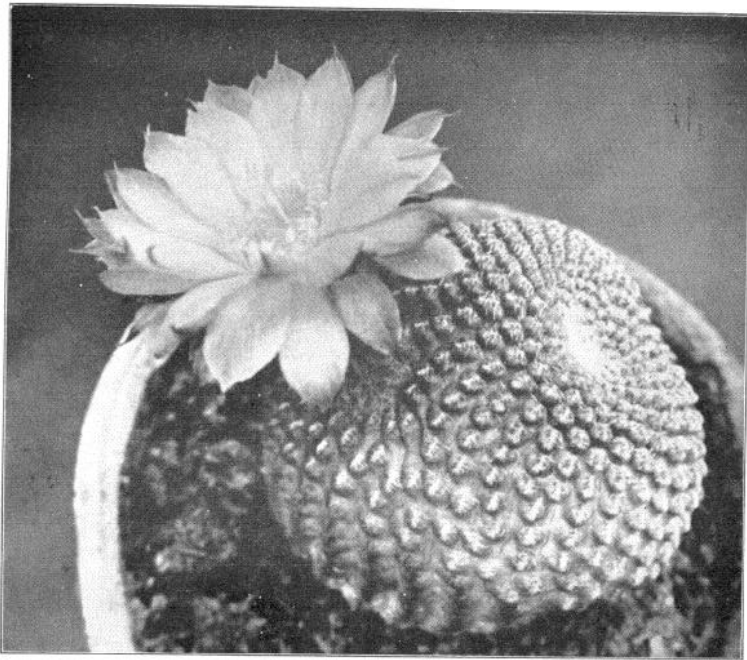
Een busje van 50 gram kost f 0.50 en 200 gram f 1.65.

Reeds meerdere malen hebben wij gewezen, op het maar raak enten van planten en ofschoon men er langzamerhand van terug komt, schijnen vooral de beginners er behagen in te scheppen, om zoo'n kunststukje uit te voeren. Wij raden U ten sterkste af, te enten zonder noodzaak. De meeste geënte planten groeien uit tot wanstaltige exemplaren. Hieronder laten wij een schrijven van den Heer H a r d e r s te Den Haag volgen over enten.

Malacocarpus Reichii vormt, wat bloeiwilligheid aangaat, wel een tegenstelling met de andere Malacocarpus-soorten. Men doet goed, als men deze plant ondanks alle middelen niet in bloei kan krijgen, de resultaten eens te vragen aan den Heer V e r w a a l te

Rijswijk. Bij hem behoort deze soort tot de geregelde bloeiende. De vroegere Voorzitter van den Kring Den Haag, bereikte hetzelfde en hij is wel de eerste geweest om op te merken, dat het parool hier luidt: „*Niet Enten*”. Het enten is hier trouwens misplaatst, omdat hierdoor de planten bijna zonder uitzondering uitgroeien tot de eigenaardig gewrongen wangedrochten, zooals wij die o.a. in Berger's „*Kakteen*” vinden afgebeeld.

Het plantje groeit wortelecht, gekweekt vrijwel zuiver bolvormig, al is de groei dan iets langzamer en vooral de vorming van zijscheuten geringer dan bij geënte planten. De bloemen verschijnen aan

Malacocarpus Reichtii.

Foto C. L. Harders.

wortelechte planten geregeld. De knoppen ontwikkelen zich ter zijde uit de plant en zijn zooals bij de andere Malacocarpus-soorten wollig en borstelig. De bloem bereikt een doorsnede van 5 c.M., de kleur is geel, alleen de buitenste bloemblaadjes, worden naar den rand toe roodachtig bruin.

Voor een plaatsje in de volle zon is de plant zeer dankbaar.

Het is ons gebleken, dat sommige leden, die zeer nieuwsgierig zijn naar den inhoud van een vrucht van een Phyllo, niet weten hoe ze zoo'n vrucht moeten behandelen.

Als de vrucht goed rijp is. wij zouden kunnen zeggen, beursch wordt of gaat rimpelen. dan snijden wij haar open. We krijgen dan een slijmerige massa te zien, waarin de zaden verspreid liggen. Nu gaan wij de vrucht uitwasschen. Hiertoe spannen wij een neteldoeks doekje of iets dergelijks, over een vergiet. leggen de vrucht er in en laten dan de straal water op de vrucht loopen. De slijmerige massa wordt dun en gaat door het doekje, waarna de zaden overblijven.

In het Maart-nummer maakten wij melding van planten, die niet voor verpotten in aanmerking komen in het voorjaar. De genoemde soorten verpotten wij na den bloei. als wij de planten eerst een paar weken rust gegund hebben, want de bloei put de planten tamelijk uit.

MOOIE HAWORTHIA'S.

In jaargang 1932 publiceerden wij een serie artikels over „Mooie Gasteria's", welke, blijkens de daaruit voortvloeiende correspondentie, algemeen belangstelling ondervond. Wij hebben nu voor jaargang 1935 een soortgelijke beschrijving der Haworthia's op ons programma staan; en maken daarvan nu reeds melding, met het vriendelijk verzoek ons ter illustreering der artikelen zooveel mogelijk goed fotomateriaal te willen verschaffen. Er schuilen onder onze leden voldoende eerste krachten op het gebied der fotografie, zoodat wij meenen wel op duidelijke afbeeldingen te mogen rekenen.

Is het mogelijk van elke soort twee foto's te maken, n.l. van terzijde en in het hart gezien. dan komt dit de duidelijkheid ten goede.

Tevens nemen wij deze gelegenheid te baat ook voor foto's van andere mooie succulenten de medewerking onzer leden in te roepen.

G. D. D.

BOEKBESPREKING.

Blühende Sukkulente. Herausgegeben von Dr. Erich Werdermann. Verlag J. Neumann, Neudamm.

Map 19 bevat: pl. 73 *Echinocereus dasycanthus* Eng., pl. 74 *E. cer. cinerascens* (D. C.) Rümpl., pl. 75 *Trichocereus lamprochlorus* (Lem.) Br. et R., pl. 76 *Cereus pecten aboriginum* Eng., alle opnamen naar bloeiende exemplaren uit den botanischen tuin te San Marino (Californië). Aanbeveling heeft deze uitgave eigenlijk niet meer noodig, de uitvoering der platen zoowel als de zorgvuldig be-

werkte tekst zijn boven allen lof verheven. Vooral Kringbesturen zij in overweging gegeven deze uitgave in hun afdelingsbibliotheek op te nemen. De prijs bedraagt 6 Mark per map.

G. D. D.

Speciaal Succulentennummer „Floralia”.

Bij gelegenheid van het 15-jarig bestaan onzer Vereeniging, heeft „Floralia” op 14 Juni een speciaal succulentennummer uitgegeven. Zij die de Haagsche tentoonstelling hebben bezocht, zullen reeds van deze prachtige attentie kennis genomen hebben. En naar wij hopen, zal zulks voor velen een aanleiding zijn een abonnement op dit mooie, rijk geïllustreerde weekblad voor vakman en liefhebber te nemen. De prijs, f 6.— per jaar, behoeft niemand af te schrikken, want men krijgt waar voor z'n geld!

Het speciaal nummer geeft een fraaie kleurplaat van *Kalanchoë flammea*, terwijl bij de interessante artikels 23 afbeeldingen zijn opgenomen, welke door de roto-gravure druk in één woord schitterend tot haar recht komen.

De Administratie van „Floralia” deelt ons nog mede, dat van dit speciale nummer nog slechts 40 exemplaren beschikbaar zijn à f 0.40 per stuk. Belangstellenden gelieven zich dus te haasten. Wie zich per 1 Juli als abonné opgeeft, ontvangt dit nummer echter gratis.

G. D. D.

Curt Backeberg „Blaetter fuer Kakteenforschung”.

Van deze interessante Publicaties voor Cactusstudie zijn thans 6 afleveringen verschenen, zoodat men zich nu een beter oordeel over deze origineele uitgave kan vormen.

Origineel is deze uitgave in meer dan één opzicht. Allereerst, doordat voornamelijk nieuwe vondsten worden beschreven en afgebeeld, hoewel daarnaast vele in het vergeetboek geraakte of onvolledig beschreven soorten weer onder de aandacht worden gebracht. Als zoodanig geeft de heer B inderdaad origineel werk, waarvoor wij hem dankbaar moeten zijn. De behandeling van het tekstgedeelte is in zoover ook origineel, dat geen systematische beschrijving wordt gegeven, zooals dat in handboeken noodzakelijk is. Maar de methode van den heer B. heeft dit voordeel, dat voortdurend doorgewerkt kan worden om een zoo volledig mogelijk overzicht betreffende het rijke veld der cactusstudie te verkrijgen.

Voor hen, die werkelijk een wetenschappelijke studie van de gedoornde vrienden willen maken, zijn deze publicaties onmisbaar! En wie daarvoor tot op heden niet veel gevoelt, zal, als hij geregeld van den inhoud kennis neemt, a.h.w. ongemerkt zich die kennis eigen maken, welke tot diepgaande cactusstudie voert.

Wie zich geregeld op de viertalige Publicaties voor Cactusstudie abonneert, bevordert daardoor de wetenschap en verhoogt hiermee de waarde onzer mooie liefhebberij. Bovendien werkt men dan mede om de cactusstudie internationaal in vaste banen te leiden, wat vooral in verband met de zoo noodige eenheid in de nomenclatuur van het grootste belang is.

De abonnementsprijs, f 2.52 per jaar, behoeft voor niemand bezwaar te zijn; de prachtige foto's zijn dit bedrag alleen reeds meer dan waard! En na eenige jaren krijgt men een boek met gegevens, welke anders in de literatuur nergens te vinden zijn.

G. D. D.

Curt Backeberg. Kakteen neuheiten von meinen Expeditionen. 1928-1934.

Dit plaatwerk bevat 72 schitterende opnamen van meereendeels geheel onbekende nieuwe en zeldzame planten, door den bekenden Cactusjager op zijn ontdekkingsreizen gevonden. Alle foto's geven bloeiende planten weer: op het kunst-drukpapier komen de technisch goed verzorgde afbeeldingen uitstekend tot haar recht. Daar het album alleen afbeeldingen en geen prijslijsten bevat — deze zijn wel afzonderlijk bijgevoegd — is het een waardevolle aanwinst voor de bibliotheek van alle liefhebbers. De prijs bedraagt slechts 45 cent, bij vooruitbetaling te voldoen. Abonne's op het maandblad voor Cactusstudie behoeven het niet te bestellen, daar het dezen gratis wordt toegezonden. G. D. D.

INHOUD: Mej. M. C. Karsten. — De Derde Cactustentoonstelling te 's-Gravenhage 15-16-17 Juni. — Het geslacht Lithops. — Uitvoerverbod van Zuid-Afrikaansche Succulenten. — Invoervergunning van Succulenten naar Nederland. — Het Leekenhokje. — Mooie Haworthia's. — Boekbespreking.
